

Sárbogárd Város Polgármestere
7000 Sárbogárd, Hősök tere 2.

Előterjesztés
Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestületének
2011. október 14-i ülésére

Tárgy: A Szociális szolgáltatás – tervezési Konceptióban foglaltak hatályosulása a gyakorlatban, szükség esetén felülvizsgálata

Tisztelt Képviselőtestület!

Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestületének 2011. évi munkaterve alapján tűzte napirendre a Szociális szolgáltatás – tervezési Konceptió (továbbiakban: koncepció) hatályosulásának vizsgálatát és szükség szerinti felülvizsgálatát.

A Képviselőtestület a koncepciót a 395/2004. (XII. 22.) Kth. számú határozatával – módosításokkal – elfogadta.

A szolgáltatás - tervezési koncepció értelemszerűen az ún. állami fenntartók – önkormányzatok - számára jelent feladatot, hiszen elsődleges célja, hogy az ellátási kötelezettség keretébe tartozó feladatok tervezését, a hiányzó ellátások megszervezésének módjait, a más (nem állami, egyházi) fenntartókkal történő kapcsolattartás feladatait határozzák meg.

A felülvizsgálat során az kell szem előtt tartani, hogy az elfogadott dokumentum, amely Sárbogárd Város szociális szolgáltatásai stratégiájának, operatív tervezésének és az operatív tervekből származtatott fejlesztési projektjei alapját kell, hogy képezze, mely a feladatok, fejlesztési irányok különféle szintekre történő lebontása révén a szociális szolgáltatások, ill. az azokat körülvevő szűkebb és tágabb környezet különféle viszonylataiban folyamatosan működőképes kell, hogy maradjon, milyen mértékben valósult meg.

A megvalósulásnak, vagy a megfogalmazottak ellehetetlenülésének melyek az objektív, illetve szubjektív okai, körülményei.

A koncepció egyrészt az önkormányzat számára a személyes gondoskodás megszervezésére vonatkozóan jelöl meg feladatot, másrészt konkrétan meghatározza a Képviselőtestület által megvalósítandó, ütemezett feladatokat.

A feladatok megvalósulásának értékelése a koncepció szerinti bontásban:

3.3.1. Az önkormányzat szabályozási hatáskörében

- Szociális rendelet folyamatosan felülvizsgálatra került a központi jogszabályváltozások és a helyi igényeknek megfelelően törvény adta keretek között.

- A fenntartói, irányítási feladatokat az önkormányzat önmaga már nem volt képes ellátni, ezért az önkormányzat képviselőtestülete a 331/2007 (XI. 29.) Kth sz. határozatával létrehozta a Sárbogárd – Hantos - Nagylók Szociális Alapszolgáltatási Intézményfenntartó Társulás társulási megállapodását elfogadta és 2008. január 01-i hatállyal a szociális alapszolgáltatási feladatait ebben a formában látja el, mellyel jelentős normatív állami támogatást tudott integrálni a struktúrába.
- A struktúra a szociális szolgáltatások változásával, annak függvényében került kialakításra. Jogszabályváltozás várható a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás szétválasztása kapcsán
- Ágazati és intézményközi együttműködési eljárások javítása részben megtörtént, a jobb információáramlás kialakítása és a hatékonyabb ellátás érdekében az informatikai hálózat bővítése továbbra is szükséges
- Az ágazati szintű adatkezelési és adminisztrációs, rendszer bővítése továbbra is szükséges, mivel csak széleskörű információk birtokában végezhetik megfelelően munkájukat az egyes ágazatok.
- A nem önkormányzati szereplők részvételének szabályozása az ágazati együttműködésben a szociálpolitikai kerekasztal létrehozásával részben megvalósult. Fontos, hogy ezekkel a szervezetekkel, egyesületekkel, alapítványokkal, egyházakkal kapcsolatot tartson az önkormányzat, hiszen sok esetben ezek kötelező önkormányzati feladatokat vállalnak át, illetve a nem kötelező önkormányzati feladatok vállalásával színesítik a szociális ellátórendszert. Szerepük és aktivitásuk nőni fog az önkormányzati rendeletalkotás során alkalmazott „társadalmasítás” intézményével.
- Az ágazaton belüli humán erőforrás – fejlesztés anyagi erőforrások hiányában gyakran nem megfelelő, a költségvetések csak szerény mértékben tartalmaznak forrásokat képzésekhez, továbbképzésekhez, tanfolyamokhoz. Ehhez lehetőség szerint több forrást kell rendelni a későbbiekben.
- Lakossági tájékoztatás eszközrendszerének kialakítása megfelelő úton halad. A szociális alapellátó rendszer egyre szélesebb, egyre nagyobb hálózat, a lakosság széles rétegeit elérő személyi köre van. A tájékoztatás a házi gondozói szolgálaton, az egészségügyi és szociális intézményhálózaton át a szociális étkeztetésben dolgozókon keresztül is megvalósul a személyes ismeretség és az bizalom alapján. Ennek további szinterei a helyi sajtótermékek, rendőrségi tájékoztatók, önkormányzati hirdetések, és a két helyi televízió.
- Intézményi – és ellátás fejlesztési programok alapfeltételei a pályázati saját erő tervezésével és előteremtésével biztosítottak. A városvezetés fontos alapelve, hogy akár fejlesztési hitel árán is biztosíthatson saját erőt egy – egy magas támogatási intenzitású pályázathoz.

- Az intézményvezetők és ágazati vezetők közös konzultációs és tervező fórumának létrehozása nem történt meg, konzultációra a Szociálpolitikai Kerekasztal keretei között van lehetőség, annak gyakoribb összehívásával.

3.3.2. Önkormányzati ellátási szintű feladatok

A meglévő ellátások körében

- Az étkeztetés színvonalának emelése érdekében a feladat kiszervezésre került, az önkormányzati konyhákat az Eurest Kft. üzemelteti.
- Az üzemeltető váltással a IV. számú Konyha funkciója jelentősen megváltozott, tálaló konyha lett, továbbá az ételszállítás innen történik, a szociális étkezők egy része itt veszi át az ebédet.
- Házi segítségnyújtás:
 - a térítési díj fizetés alól mentesülők körét saját forrás terhére bővíteni nem tudtuk;
 - Továbbra is megvalósítandó feladatként modernizálni szükséges az ellátás technikai feltételeit. Olyan közlekedési eszközök szükségesek, amely egyrészt biztonsággal, másrészt hosszútávon képesek kiszolgálni a házi segítségnyújtás feladatait.
- Az Ápoló-Gondozó Otthon átépítése, bővítése szükséges annak érdekében, hogy egy telephelyen legyen az Ápoló-Gondozó Otthon, a Nappali Ellátás, a Szállást biztosító, a Házi Gondozó Szolgálat, valamint az új ellátási formaként létrehozandó a jelzőrendszer. Valamint szükséges az intézmények berendezési tárgyainak cseréje. Erre folyamatosan meghosszabbított, érvényes építési engedély van. Forráshiány miatt maradt el ezidáig a beruházás megkezdése.
- Családsegítés:
 - Működnek azok a szolgáltatások, amelyek a munkaerő-piaci reintegrációt, illetve a munkajövedelemhez jutást elősegítik. A rendszeres szociális segélyezést részben felváltó rendelkezésre állási támogatás és bérpótló juttatás, majd pedig a 2011. szeptember 01. napjától helyébe lépő foglalkoztatást helyettesítő támogatás egyik fő koordinátora és adatbázisa a családsegítő szolgálat. A szociális törvénybe - a koncepció megalkotását követően - beépített támogatási forma az adósságcsökkentési támogatás.
 - Az adósságkezelési szolgáltatást megelőzően a családsegítő szolgálat készíti elő az együttműködő ügyfél kérelmét és az adósságkezelési szolgáltatás időtartama alatt az adós – támogatási szolgáltatásban részesülő rászoruló személy – köteles együttműködni a tanácsadóval, aki nem más, mint a családsegítő

szolgálat munkatársa. A családsegítő szolgálat ezen tevékenysége mind az ügyfél, mind a szolgáltató, mind pedig a döntést előkészítő hatóság (hivatal) és a döntést átruházott hatáskörben hozó bizottság (ESZB) munkája szempontjából nélkülözhetetlen.

- Az Esélyek Házával élő kapcsolatunk van.
- A családsegítő szolgálat szabadidős programok szervezésében jelentős előrelépést a költségvetési források hiánya és egyéb szakmai feladatok megjelenése miatt nem tudott elérni. Azzal, hogy a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a Központi Általános Iskola, Óvoda szakmai egységként működik 2007. július 01. napjától szociális alapfeladatait a gyermekjóléti szolgáltatások mennyiségileg és minőségileg egyaránt jelentősen megnövekedett feladataival együtt látja el, kötelező feladatain kívül továbbiak kezdeményezését ritkán vállalhatja.

A létrehozandó intézmények körében

Speciális alapellátási feladatok:

A szociális törvény módosítása a koncepcióhoz képest megváltoztatta a településnagyság szerinti feladat ellátási kötelezettséget.

A hagyományos ellátási formák (étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés) kiegészültek a speciális alapellátási feladatokkal, amelyek a jelzőrendszeres gondozást jelentik, az idős és fogyatékos személyek esetében, támogató szolgálatot a fogyatékos személyek körében, közösségi gondozást a pszichiátriai és szenvedélybetegek körében, utcai szociális munkát a hajléktalanok esetében.

A jogszabály a koncepció készítését követően az új ellátási formák megvalósítását 2007. december 31-ig írta elő, azonban 2008. január 01-től az Sztv. 86. § (1) – (2) bek. szerint:

„A települési önkormányzat köteles biztosítani

a), - (hatálytalan 2007. jan 01-től)

b) étkeztetést,

c) házi segítségnyújtást,

d) állandó lakosainak számától függően a (2) bekezdés szerinti szociális szolgáltatásokat,

e) az a)-d) pontban nem említett szociális szolgáltatásokhoz - különös tekintettel a családsegítéshez - való hozzáférést.”

Az Sztv. 86. §. (2) bekezdése:

„Az a települési önkormányzat, amelyiknek területén

a) kétezer főnél több állandó lakos él, családsegítést,

b) háromezer főnél több állandó lakos él, az a) pont szerinti alapszolgáltatást és idősek nappali ellátását,

c) tízezer főnél több állandó lakos él, az a)-b) pont szerinti alapszolgáltatásokat, és a

b) pontban nem említett nappali ellátást,

d) harmincezer főnél több állandó lakos él, az a)-c) pont szerinti szociális szolgáltatásokat és átmeneti elhelyezést nyújtó ellátást,
 e) ötvenezer főnél több állandó lakos él, az a)-d) pont szerinti szociális szolgáltatásokat és utcai szociális munkát köteles biztosítani.”

Ezek az alábbiak szerint valósultak meg.

o Házi segítségnyújtás:

- Mivel a házi segítségnyújtást az Egyesített Szociális Intézmény látja el, számukra kötelezően kiépítésre került az időskorúak és fogyatékosok részére a jelzőrendszeres házi gondozási ellátási forma. Ennek tárgyi és személyi feltételeit részben az állami normatíva részben az önkormányzat költségvetése, részben pályázatok fedezték. A 2011. évben 40 készülékről 50 -re bővült az ellátotti létszám.

A törvény által előírt speciális alapellátási feladatok megvalósulása érdekében a koncepció 2008. január 01. napjától Családsegítő Központ létrehozását irányozta elő.

A fent már hivatkozott 2007. július 01. napjával történt intézmény átszervezés miatt a Családsegítő Központ létrehozása nem valósult meg, így nem érvényesül a szociális szolgáltatás - tervezési koncepció azon alapelve, hogy az azonos ellátási formák egy intézményen belül működjenek.

Megjegyezni kívánom, hogy a jogszabály által kötelezően előírt feladatokat az önkormányzat ellátja, azonban nem úgy, ahogy az a koncepcióban megfogalmazásra került.

Szükséges a koncepció felülvizsgálata során értékelni ezeket a tényeket, mivel a támogató szolgálat komplex feladatait nem önkormányzati intézményi keretek között, hanem a MOVE-BÉTA Rehabilitációs Ipari és Szolgáltató Nonprofit Közhasznú Kft-vel kötött megállapodás alapján látja el önkormányzatunk.

A támogató szolgálat feladatait a szerződéses partner megfelelően látja el.

A támogató szolgálat feladata:

- a törvény szerint, alapvető szükségletek kielégítésének biztosítása, szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása (pl: speciális személyi szállítás)
- Megfelelő egészségügyi-szociális ellátáshoz való hozzájutás biztosítása.
- Információnyújtás, ügyintézés, tanácsadás, a tanácsadást követően a társadalmi beilleszkedést segítő szolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása.
- Jelnyelvi tolmácsszolgálat elérhetőségének biztosítása.

- Fogyatékos személyek kapcsolatkézségének javítása, családi kapcsolatainak erősítéséhez speciális önségítő csoportokban való részvétel.
 - Az egyes szociális alapellátási részfeladatok biztosítása a fogyatékos személyek speciális szükségleteihez igazodóan
 - Segítségnyújtás a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának megvalósulásához, valamint a családi, a közösségi, a kulturális, a szabadidős kapcsolatokban való egyenrangú részvételhez szükséges feltételek biztosítása,
 - A fogyatékos személy munkavégzését, a munkavállalását segítő szolgáltatások elérhetőségének, igénybevételének elősegítése.
- b) A nappali ellátás biztosítása az ESZI keretei között történik.
- c) Az utcai szociális munka ellátása nem kötelező a településnagyság miatt.
- o Az önkormányzatok számára törvény szerint megjelölt számos új feladat, illetve az Unió elvárások szükségessé tették Szociális szakreferens alkalmazását, az ő feladata lehet a koncepció szerint a koordináció a fenntartó és a szociális intézmények között. Feladata lenne továbbá a szolgáltatás-tervezési koncepcióban megfogalmazott alapelvek betartása és betartatása, pályázatok figyelemmel kísérése. Az ő elengedhetetlen feladata lenne továbbá a szociális térkép elkészítése, illetve ezen munka koordinálása valamint értékelése. Új Szociális szakreferensi munkakör létrehozására anyagi lehetőség nem volt, a feladatot a jelenlegi hivatali létszámmal oldotta meg a jegyző.

A várható jogszabályváltozások tükrében ennek a feladatnak kistérségi (járási kormányhivatali) szintű megoldása látszik, erre, ha nem is ezzel a fogalomhasználattal, de a hatályos koncepció is utal.

3.3.3. Intézményi szintű feladatok

- Minden intézményben biztosított a jogszabályokban előírt létszámminimum, az aktív munkaerő-piaci eszközök alkalmazásával a minimum feletti, a szolgáltatások színvonalas működtetéséhez szükséges állomány biztosítása komoly anyagi és humán erőforrásokat igényel.
- Az intézmények költségvetésében biztosított a központilag meghatározott béremelésekhez szükséges fedezet, a források lehetővé teszik az intézményi minősítési rendszer működtetését is.
- Az ágazati információs rendszer működtetéséhez szükséges technikai feltételek – nem a kor színvonalán, de biztosítottak az intézményekben;
- Szupervíziós lehetőség biztosított pályázati forrásokból (pld.: KULCS Projekt – Érted Veled Egyesület) az intézmény szakmai munkát végző dolgozói számára 2012. augusztusáig;

- Egységes szerkezetű, az egyes intézményeket külön is tartalmazó (intézményi alapadatok, tevékenység, szolgáltatások, főbb eljárási szabályok) ismertető a település internetes honlapján megtalálható

Tisztelt Képviselőtestület!

A koncepcióban foglaltak hatályosulása a gyakorlatban a fentiek alapján vázoltak szerint alakult.

A koncepcióban szerepeltetett szolgáltatások megvalósulása az alapellátások tekintetében megegyeznek az Sztv. jelenlegi rendelkezéseivel, bár azok módszertanilag eltérő megoldást használnak.

A Képviselőtestület által megvalósítandó, ütemezett feladatok közül azok, amelyek nem a koncepcióban foglaltaknak megfelelően kerültek megvalósításra elsősorban anyagi, politikai és településpolitikai változásokkal indokolhatóak. Néhány feladat elmaradásának oka a végrehajtást segítő központi finanszírozás elmaradása, a jogszabályi környezet várható változása, illetve korábbi, nem a koncepció megvalósítása irányába ható döntés, melynek meghozatal szintén forráshiányra vezethető vissza.

A szolgáltatás - tervezési koncepció felülvizsgálata álláspontom szerint szükséges, mivel Sárbogárd Város Önkormányzat képviselőtestülete a 331/2007 (XI. 29.) Kth sz. határozatával létrehozta a Sárbogárd – Hantos - Nagylók Szociális Alapszolgáltatási Intézményfenntartó Társulást, társulási megállapodását elfogadta és 2008. január 01-i hatállyal a szociális alapszolgáltatási feladatait ebben a formában látja el, így a koncepciókészítéstől a feladat megvalósításig a társult önkormányzatok rendelkeznek jogosultságokkal és kötelezettségekkel.

A koncepció felülvizsgálatában részt vett civil szervezetek képviselői a Szociálpolitikai Kerekasztal 2011. szeptember 26. napján megtartott ezévi ülésén az alábbiakat kezdeményezték:

- A megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása érdekében az önkormányzat keresse a kapcsolatot a foglalkoztatókkal.
Határidő: folyamatos.
- A civil szervezetek rendszeres kapcsolattartása valamint a koncepcióban foglaltak megvalósításának figyelemmel kísérése érdekében a szociális kerekasztal rendszeres működtetése negyedéves gyakorisággal.
Határidő: folyamatos

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy az előterjesztésben foglaltakat szíveskedjen megvitatni és a határozati javaslatot elfogadni.

Határozati javaslat

- 1.) Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 92. § (3) bekezdésben foglaltak alapján a Szolgáltatás – tervezési Koncepcióban foglaltak hatályosulásáról szóló előterjesztést megismerte.

A képviselőtestület megállapítja, hogy a koncepcióban szerepeltetett szolgáltatások megvalósulása az alapellátások tekintetében megegyezik az Sztv. jelenlegi rendelkezéseivel, bár azok módszertanilag eltérő megoldást használnak.

A Képviselőtestület által megvalósítandó, ütemezett feladatok közül azok, amelyek nem a koncepcióban foglaltaknak megfelelően kerültek megvalósításra elsősorban anyagi, politikai és településpolitikai változásokkal indokolhatóak. Néhány feladat elmaradásának oka a végrehajtást segítő központi finanszírozás elmaradása, a jogszabályi környezet várható változása, illetve korábbi, nem a koncepció megvalósítása irányába ható döntés, melynek meghozatal szintén forráshiányra vezethető vissza.

- 2.) A Képviselőtestület a Koncepcióban szereplő célok megvalósítása pénzügyi fedezetéül továbbra is az állami források, pályázati források igénybevételét határozza meg.

Az Önkormányzat költségvetéséből évente – a költségvetés tárgyalása során - a Képviselőtestület határozata szerinti összeget biztosítja.

Határidő: éves költségvetés készítésének időpontja

Felelős: jegyző

- 3.) Sárbogárd Város Önkormányzat Képviselőtestülete a Szolgáltatás – tervezési Koncepció felülvizsgálatát szükségesnek tartja, azt a várható jogszabályi változtatások – önkormányzati törvény módosítása, feladat ellátási kötelezettség változása, a járási kormányhivatalok létrehozása - figyelembe vételével kívánja elvégezni.

A felülvizsgálat időpontját 2012. júniusi képviselőtestületi ülés időpontjában határozza meg.

Utasítja a polgármestert, hogy a koncepció felülvizsgálatához szükséges intézkedéseket tegye meg, a felülvizsgálati eljárás során a Szociálpolitikai Kerekasztal véleményét kérje ki.

Határidő: 2012. júniusi testületi ülés időpontja

Felelős: polgármester

Sárbogárd, 2011. szeptember 29.

(: dr. Sükösd Tamás :)
polgármester